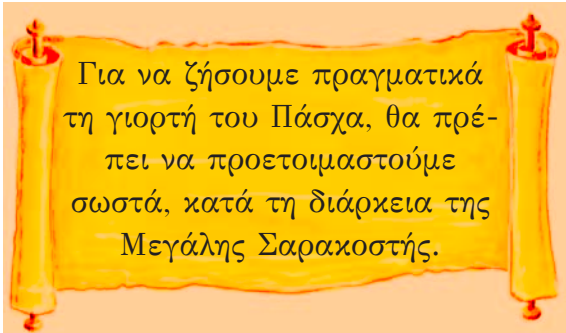

6.3 Μεγάλη Σαρακοστή: Προετοιμασία για το Πάσχα

Για να ζήσουμε πραγματικά τη γιορτή του Πάσχα, θα πρέπει να προετοιμαστούμε σωστά, κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Σαρακοστής.

Τη Μεγάλη Σαρακοστή η Εκκλησία μας δίνει ευκαιρίες για να προετοιμαστούμε για το Πάσχα...

- Α. Η Εκκλησία μάς προετοιμάζει για το Πάσχα μέσα από τις ακολουθίες της Μεγάλης Σαρακοστής.
- Β. Την περίοδο αυτή η Εκκλησία μάς καλεί στο «αγώνισμα» της νηστείας.
- Γ. Νηστεία σημαίνει να αποφεύγουμε ορισμένες τροφές, αλλά κυρίως να εγκαταλείψουμε τον εγωισμό μας, κάνοντας θέλημά μας το θέλημα του Θεού.
- Δ. Με τα «αγωνίσματα» αυτά μπορούμε να προετοιμαστούμε, ώστε να ζήσουμε με αληθινό τρόπο την Ανάσταση του Χριστού.

Η ζωή του χριστιανού μοιάζει με τη ζωή του αθλητή

Κάθε αθλητής, όταν επιθυμεί να διακριθεί στους αγώνες που παίρνει μέρος, προετοιμάζεται όσο μπορεί καλύτερα, ώστε, όταν φτάσει η κατάλληλη ώρα να είναι έτοιμος. Αθλείται πολύ, προσέχει τη διατροφή του και ζει μετρημένη ζωή. Όπως οι αθλητές, έτσι και η Εκκλησία μας έχει ορίσει διάφορες περιόδους προετοιμασίας για το χριστιανό, ώστε να είναι έτοιμος να ζήσει τις μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης.

Τη Μεγάλη Σαρακοστή ο χριστιανός προετοιμάζεται για το Πάσχα

Η σπουδαιότερη περίοδος μιας τέτοιας προετοιμασίας είναι η Μεγάλη Τεσσαρακοστή ή Σαρακοστή όπως λέει ο λαός μας. Λέγεται έτσι, επειδή διαρκεί σαράντα μέρες και είναι σημαντική, διότι την περίοδο αυτή προετοιμαζόμαστε για να υποδεχθούμε τη Μεγάλη Εβδομάδα και την Ανάσταση του Χριστού. Την περίοδο αυτή, που ξεκινά από την τελευταία Κυριακή των **Απόκρεω** και ολοκληρώνεται το Σάββατο του Λαζάρου, η Εκκλησία καλεί τον άνθρωπο να ζήσει, όπως και οι αθλητές πριν από τον αγώνα, μετρημένη ζωή!

Η νηστεία και το νόημά της

Αυτή την περίοδο, η Εκκλησία καλεί τον άνθρωπο στο άθλημα της νηστείας. Νηστεία σημαίνει να αποφεύγουμε τις τροφές που μας αρέσουν, αλλά όχι μόνον αυτό. Δεν έχει αξία να νηστεύουμε από τις τροφές, ενώ την ίδια στιγμή να συμπεριφερόμαστε άδικα και χωρίς αγάπη στο διπλανό μας. Η Εκκλησία, λοιπόν, μας διδάσκει ότι ο άνθρωπος νηστεύει

...γι' αυτό και μας καλεί να συμμετέχουμε στις ακολουθίες της.

*Στις ακολουθίες αυτές ζούμε
κατανυκτικά τη σχέση μας
με το Σωτήρα Χριστό!*

αληθινά, όταν έχει για δικό του θέλημα το θέλημα του Θεού. Τότε απομακρύνεται από τις κακές πράξεις, την αδικία και ό,τι τον εμποδίζει να αγαπήσει αληθινά τον Θεό και τον συνάνθρωπό του.

Οι ακολουθίες της Εκκλησίας δυναμώνουν τον άνθρωπο στον αγώνα του

Η Εκκλησία μας γνωρίζει ότι μόνος του ο άνθρωπος δεν μπορεί να τα καταφέρει. Άλλωστε δεν μπορούν όλοι οι άνθρωποι να είναι αθλητές! Τα στάδια γεμίζουν από πολλούς θεατές που καμαρώνουν τους λίγους και εκλεκτούς αθλητές, όσους δηλαδή άντεξαν στις σκληρές δοκιμασίες της προπόνησης. Σαν καλή λοιπόν μητέρα, η Εκκλησία βοηθά τον πιστό, προτείνοντάς του τρόπους προσευχής, διότι γνωρίζει ότι χωρίς προσευχή δεν έχει αξία η νηστεία και χωρίς νηστεία δεν έχει δύναμη η προσευχή. Έτσι, εκτός από την ατομική, προβάλλει την κοινή προσευχή που είναι οι ακολουθίες της. Κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Σαρακοστής υπάρχουν πολλές τέτοιες ακολουθίες και η καθεμιά από αυτές έχει το δικό της νόημα και τη σημασία της. Σημαντικές είναι οι ακολουθίες των **Χαιρετισμών**, που γίνονται κάθε Παρασκευή απόγευμα και τελειώνουν πριν τη Μεγάλη Εβδομάδα. Εκεί περιγράφονται οι αρετές της Παναγίας μας, για τις οποίες τη διάλεξε ο Θεός να γίνει μητέρα του Χριστού και μαθαίνουμε πώς να τη μιμηθούμε. Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, όλη τη Μεγάλη Σαρακοστή, έχουμε τη Θεία Λειτουργία των **Προηγιασμένων Δώρων** με τους κατανυκτικούς της ύμνους.

Οι Κυριακές της Ορθοδοξίας και της Σταυροπροσκυνησεως

Τις πέντε Κυριακές της Μεγάλης Σαρακοστής, η Εκκλησία μας έχει ορίσει να θυμόμαστε σημαντικά γεγονότα της πίστης μας. Γι' αυτό και ξεκινά με την Κυριακή της Ορθοδοξίας, όπου με αφορμή την καταδίκη των εικονομάχων, γιορτάζουμε την οριστική νίκη της Εκκλησίας κατά των αιρέσεων. Την Τρίτη Κυριακή, όταν έχουμε φτάσει στα μέσα της Μεγάλης Σαρακοστής, η Εκκλησία μας γιορτάζει και προσκυνά τον Σταυρό. Με αυτό τον τρόπο μας ευλογεί με το Άγιο Ξύλο, σύμβολο αγώνα, και μας δίνει δύναμη για τη συνέχεια της πορείας μας. Τα απογεύματα των Κυριακών αυτών τελούνται οι κατανυκτικοί εσπερινοί. Εκεί, θαυμάσιοι ύμνοι της καλούν τον άνθρωπο να μετανοήσει για τα λάθη του και να αγωνιστεί ώστε να γίνει καλύτερος.

Η Εκκλησία, στοργική μητέρα

Όταν ο αθλητής μπαίνει στον στίβο, ο προπονητής του ξέρει ότι του έδωσε όλα τα εφόδια για να επιτύχει στον αγώνα του. Έτσι και η Εκκλησία, σαν στοργική μητέρα, μάς προτείνει να αφήσουμε για λίγο κάποιες από τις ανέσεις μας, ώστε να νιώσουμε αληθινά, τι σημαίνει η θυσία του Χριστού, πάνω στον Σταυρό και να φτάσουμε έτσι προετοιμασμένοι στη χαρά της Ανάστασής του!

*Την Α' Κυριακή της Μεγάλης
Σαρακοστής γιορτάζουμε,
την αναστήλωση των εικόνων
(εικόνα από το Μουσείο
Μπενάκη).*

Εργασίες**1. Θέμα για συζήτηση.**

«Νηστεία σημαίνει να αποφεύγουμε τις τροφές που μας αρέσουν, αλλά όχι μόνον αυτό». Βρίσκουμε σε ποιους άλλους τομείς της ζωής μας μπορούμε να νηστεύουμε, ώστε να δυναμώσουμε τον χαρακτήρα μας. Βοηθούμαστε κι από τα παραθέματα.

2. Βρίσκουμε από βιβλία, περιοδικά κι εφημερίδες, συνταγές για νηστίσιμα φαγητά. Ποια υλικά απουσιάζουν από αυτές;**3. Συμπληρώνουμε τις λέξεις που λείπουν.**

Όπως κάθε, όταν επιθυμεί να στους αγώνες,, έτσι και η έχει ορίσει διάφορες για τον, ώστε να είναι έτοιμος να ζήσει τις της. Σαρακοστή ονομάζει ο λαός μας την Οι ακολουθίες των γίνονται κάθε και τελειώνουν πριν τη Την Κυριακή της, γιορτάζουμε τη της Εκκλησίας κατά των Στους εσπερινούς, οι ύμνοι μάς καλούν να για τα λάθη μας και να ώστε να γίνουμε

Παραθέματα

★ *Νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτήν, ευάρεστον τω Κυρίω. Αληθής νηστεία, η των κακών αλλοτριώσις, εγκράτεια γλώσσης, θυμού αποχή, επιθυμιών χωρισμός, καταλαλιάς, ψεύδους και επιπορείας· η τούτων ένδεια νηστεία εστίν αληθής και ευπρόσδεκτος.*

(Ιδιόμelo του Εσπερινού της Α' Εβδομάδας των Νηστειών)

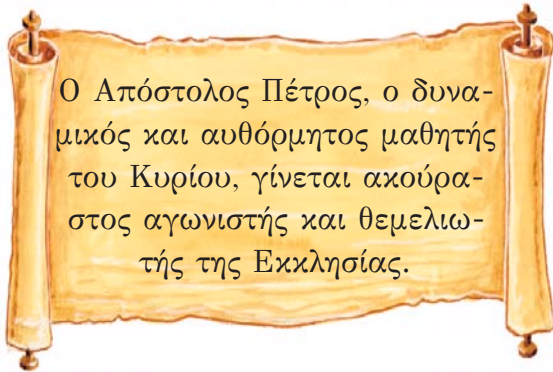
Μετάφραση

Ας νηστεύουμε έτσι, ώστε η νηστεία μας να γίνει δεκτή από τον Κύριό μας και να είναι όμορφη γι' αυτόν. Αληθινή νηστεία είναι η αποξένωσή μας από το κακό, το να συγκρατούμε τη γλώσσα μας, να μην θυμώνουμε, να εγκαταλείψουμε το θέλημά μας, να μην κατακρίνουμε το συνάνθρωπό μας, να μη λέμε ψέματα, να μην καταπατούμε τις υποσχέσεις μας. Όταν αυτά λείψουν από τη ζωή μας, τότε η νηστεία μας θα είναι αληθινή και ευπρόσδεκτη από το Θεό.

★ *Κύριε, εσύ που εξουσιάζεις τη ζωή μου, μην επιτρέψεις να έλθει σε μένα διάθεση τεμπελιάς για τα πνευματικά μου καθήκοντα, περιέργειας για τους άλλους, εγωισμού, για να είμαι ο πρώτος και φλυαρίας. Χάρισέ μου όμως, εμένα του δούλου σου, σύνεση και φρονιμάδα, ταπεινοφροσύνη, υπομονή και αγάπη για όλους. Ναι Κύριέ μου, δώσε μου το δώρο να βλέπω τα δικά μου λάθη και να μην κατακρίνω τον αδελφό μου για τα δικά του.*

(Ευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου που διαβάζεται στους Κατανυκτικούς Εσπερινούς κατά τις Κυριακές των Νηστειών)

6.4 Ο Απόστολος Πέτρος

- Α. Ο Πέτρος και ο Ανδρέας γίνονται οι πρώτοι μαθητές του Χριστού.
- Β. Ο Απόστολος Πέτρος ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο, κηρύττοντας το λόγο του Θεού και βαπτίζοντας χριστιανούς.
- Γ. Στη Ρώμη αντιμετωπίζει το Σίμωνα τον μάγο, προκαλεί την οργή του Νέρωνα και μαρτυρεί στο Σταυρό.
- Δ. Ο Απόστολος Πέτρος θεμελιώνει την Εκκλησία.

Ο Άγιος Πέτρος (Ι. Μ. Αγ. Αικατερίνης, Σινά, 6ος αιώνας).

Ο Απόστολος Πέτρος, Πρωτοκορυφαίος μαθητής του Χριστού

Ο Απόστολος Πέτρος ήταν αδερφός του Αποστόλου Ανδρέα. Καταγόταν από τη Βηθσαϊδά και με τον αδελφό του έγιναν οι πρώτοι μαθητές του Κυρίου. Λόγω της σειράς με την οποία ο Χριστός τούς διάλεξε, αλλά και λόγω του έργου και της προσφοράς τους, ονομάστηκαν από την Εκκλησία μας, τιμητικά, Πρωτοκορυφαίοι.

Η ζωή του Πέτρου κοντά στο Χριστό

Ο Πέτρος, από την ημέρα της κλήσης του, αφοσιώθηκε στο Χριστό. Ο αυθόρμητος και δυναμικός χαρακτήρας του ήταν πηγή ζωντανίας και χαράς για τους υπόλοιπους μαθητές. Ο Πέτρος ήταν εκείνος, ο οποίος περπάτησε επάνω στα νερά της λίμνης Γενησαρέτ, επιθυμώντας να δείξει την πίστη του στο Δάσκαλο. Ήταν παρών και στο όρος Θαβώρ, την ώρα της Μεταμόρφωσης του Χριστού. **Ζηλωτής και πείσμων** στο έργο του, υπερασπίστηκε το Δάσκαλό του τη στιγμή της σύλληψής του στον κήπο της Γεσθημανή, φτάνοντας στο σημείο να κόψει με το μαχαίρι του το αφτί ενός δούλου, ο οποίος τόλμησε ν' αγγίξει το Χριστό.

Ο Πέτρος συνεχίζει το έργο του Χριστού σε όλο τον κόσμο

Ο Πέτρος έγινε «το στόμα των Αποστόλων», εξαιτίας του λόγου που έβγαλε από το μπαλκόνι του σπιτιού, όπου οι Απόστολοι ήταν κρυμμένοι την ημέρα της Πεντηκοστής. Κυρίως από τα δικά του λόγια, 3.000 άνθρωποι πίστεψαν και βαπτίστηκαν χριστιανοί. Αργότερα, στα Ιεροσόλυμα, μαζί με τον Απόστολο Παύλο έγραψαν 85 κανόνες για τη ζωή και τη λειτουργία της Εκκλησίας. Ίδρυσε πολλές Εκκλησίες, και χειροτόνησε Επισκόπους σε κάθε μεγάλη πόλη που επισκεπτόταν. Έγραψε δυο επιστολές που λέγονται Καθολικές: Την πρώτη προς τους χρι-

στιανούς του Πόντου, της Καππαδοκίας, της Ασίας και της Βιθυνίας και τη δεύτερη, προς όλους όσους πιστεύουν στο Χριστό. Ταξίδεψε στις περισσότερες χώρες της Μεσογείου. Περνώντας από τη Σμύρνη, τη Μακεδονία, την Κόρινθο, την Πάτρα και τη Σικελία, βρέθηκε στη Ρώμη. Εκεί αντιμετώπισε ένα φοβερό μάγο, το Σίμωνα, ο οποίος διέδιδε πως είναι ο γιος του Θεού. Χρησιμοποιώντας διάφορα μαγικά κόλπα είχε **πλανέψει** τους Ρωμαίους και τον καίσαρα. Ο Πέτρος, με την επίκληση του ονόματος του Θεού, διέλυσε τα μάγια του Σίμωνα, ο οποίος και τραυματίστηκε θανάσιμα μετά από μια αποτυχημένη επίδειξη.

Το τέλος του Αποστόλου Πέτρου στη Ρώμη

Ο Πέτρος επισκέφτηκε τη Ρώμη τρεις φορές. Τις δύο πρώτες, πήγε για να στηρίξει τη νέα Εκκλησία που είχε δημιουργηθεί εκεί. Τότε χειροτόνησε επίσκοπο και τον Κλήμη, έναν εκλεκτό και πιστό χριστιανό. Αφορμή, όμως, για την τρίτη επίσκεψή του ήταν ένας άγγελος, ο οποίος του είπε ότι το τέλος του πλησίαζε και ότι έπρεπε και πάλι να πάει στη Ρώμη. Βασιλιάς τότε ήταν ο Νέρωνας. Δύο από τις πιο αγαπημένες γυναίκες της ακολουθίας του, ακούγοντας τη διδασκαλία του Πέτρου, πίστεψαν στο Χριστό και αποφάσισαν να φύγουν από το παλάτι. Ο Νέρωνας, όταν το έμαθε, εξοργίστηκε και διέταξε τη σταύρωση του Πέτρου. Ο Πέτρος ζήτησε να μη σταυρωθεί, όπως ο Χριστός, αλλά ανάποδα, με το κεφάλι προς τα κάτω. Μετά από μια ημέρα στον Σταυρό, παρέδωσε την αγία ψυχή του στο Θεό. Ο Επίσκοπος Κλήμης πήρε το σώμα του και το έθαψε στο Βατικανό, όπου σήμερα βρίσκεται η έδρα της Δυτικής Εκκλησίας. Η μνήμη του Αποστόλου Πέτρου γιορτάζεται στις 29 Ιουνίου μαζί με τον Απόστολο Παύλο.

Ο Απόστολος Πέτρος, η «πέτρα» και το θεμέλιο της Εκκλησίας μας

Ο Πέτρος, πρώτος μπροστά στους υπόλοιπους μαθητές, ομολόγησε ότι ο Χριστός είναι ο Υιός του Θεού. Πάνω σ' αυτή την «πέτρα» της πίστης, την ομολογία του δηλαδή, στερεώθηκε, όπως είπε ο Χριστός, η Εκκλησία. Βέβαια, ο Πέτρος είναι εκείνος, ο οποίος αρνήθηκε το Χριστό τρεις φορές μέσα σε λίγη ώρα, όταν εκείνος είχε συλληφθεί και ανακρινόταν από τους Ρωμαίους. Ο Πέτρος, όμως, ήταν κι εκείνος, που αμέσως μετανόησε για την πράξη του αυτή κι έκλαψε πικρά, σβήνοντας με τα δάκρυά του την αμαρτία της άρνησης του Δασκάλου του, κερδίζοντας έτσι με τη μετάνοιά του τα κλειδιά της Βασιλείας των Ουρανών.

Εργασίες

1. Θέμα για συζήτηση.

Συζητούμε για τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζει ο Απόστολος Πέτρος στο τρίτο κείμενο των παραθεμάτων τις αρετές που πρέπει να κατακτήσει με τον αγώνα του ο χριστιανός. Ποια τοποθετεί τελευταία; Γιατί;

Οι Απόστολοι Πέτρος και Παύλος εικονίζονται μαζί, κρατώντας την Εκκλησία του Χριστού, που ίδρυσαν και στήριξαν με το έργο και τη ζωή τους (φορητή εικόνα Φ. Κόντογλου, Μονή Μεταμορφώσεως, Βοστώνη 1955).